

UJ ELŐRE

"Két éven belül ismét szabad lesz a magyar, ha most őszelőg a világ négy taja felé szétzört szittya nemzedék és az elnyomottak égbekiáltásától visszhangzó közvélemény végre megdöbben lelkiismeretlenségének várható következményeitől" ... Rothermere legújabb szövegének ez a lényege. Mert ha azzal is igazat mond a magyar élni akarásnak ez a nagy-nagy szöveg, hogy a jelenlegi közép-európai állapotok tarthatatlannak már gazdasági szempontból is: ez egymaga még nem dönti meg a trianoni határok szegélyvonalát. Ahhoz, hogy a nagyvilág nemcsak belássa a magyar nép feldarabolásának rettentő bűnét, de egyúttal annyira együtt is érezzen velünk, hogy szinte követelje a tehetetlen kisebbségekkel elkövetett gazságok megszüntetését és legalább a jelenlegi demarkációs vonalhoz közel lakó magyarságnak az anyaországhoz való visszatartását — ehhez már magunknak is meg kell mozdulnunk.

És ebben az új előretartású szellemi mozgalomban igenis nekünk kanadai magyaroknak is van részünk. Kanadának ugyanis különleges helyzete van a világ diplomáciájában és ha gazdaságra és népességre első pillantásra talán nem hasonlítható is össze hatalmas szomszédjával, az Egyesült Államokkal: mint az angol világbirodalom legmagasabb színvonalon álló társországa, sokat tehet a magyar törekvések megvalósulása érdekében. Hogy mennyire becsüljük maguk a félvilág sorsát intéző angolok a kanadai magyarok magatartását, bizonyítja többek között az is, hogy pl. legutóbb a legnagyobb newyorki angol lapok tudósítójának nem nyilatkozott Rothermere a közép-európai helyzetéről, viszont a Kanadai Magyar Újság táviratára részletesen válaszolt, napokkal azelőtt, hogy az egyik kiváló amerikai magyar lapszerkesztőnek véleményét mondott a magyar kérdésben.

Ha a dolgok mélyére nézünk, Lord Rothermere talán nem is fordított volna olyan nagy súlyt a Kanadai Magyar Újság üdvözítő táviratára, talán nem árult volna el olyan fontos dolgokat — ha Kanada nem volna angol dominium s mint ilyen, a benne élő magyarok új hazája. És most, amikor már nemcsak olyan mélyen látó elmék, mint Rothermere, hanem úgy az európai, mint az amerikai nagyközönség mindinkább kezd megbarátkozni a magyar nemzettel s népünknek nemcsak rossz, hanem jó oldalait is lassanként megismeri — akkor mi kanadai magyarok sem maradhatunk legutolsónak a Kanadai iránítói angol és francia közvélemény lelkiismeretének felrúgása terén.

Az új előretartású "big drive"-ra annál is inkább szükségünk van, mert most már a legtöbb helyütt elült a háborus vakláma gyűlölettel szított pletykáradata s ha az amerikai botrányhajhász lapok kiszinezett tudósításai nyomán nem egy kanadai sajtóorgánus újra ránkhuzta is a vizeslepedőt a nagyrévi mérgező boszorkányok szomorú bűnügyi tárgyalása alkalmával — a talaj már sokkal alkalmasabb a magyar feltámadás magvainak elültetésére, mint a honfivér patakzó tengerén lejárózott nagy emberi színtárók óta bármikor. Ma már olyan hajthatatlan és irántunk teljesen érzéketlen folyóiratok is beadták derekukat, mint például a National Geographic Magazine, Ladies Home Journal, Travel és a többi és ha most sikerül a kanadai magyarságnak megütni a befolyásos angol és francia elem gondolatvilágának megfelelő hirt, akkor a hatás itt sem fog elmaradni.

A kételkedők és gyanakodók kedvéért azonban talán álljunk meg egy pillanatra és szögezzük le ismét, hogy az óhazai magyarság ügyének diadalrajtása nem lehet közbömbös ráknézve. Itt nem lehet aggály a senkinek sem azíránt, hogy a hatalmasok, a nagytöke és a nagybirtokok korlátlan urait érdekli csak a revízió és ahhoz a szegény embernek otthon is kevés köze van, nemhogy Kanadában. A politikai haszonlesőknek ezt a maszlagolást a komoly elem ma már ugyem veszi be, miután látja, hogy a körülményekhez képest Magyarország az utóbbi évtized alatt fokozatosan, de megrázkódtatás nélkül és biztosan haladt a demokrácia útján és jelenlegi magyartíró szomszédain messze túlszárult kultúra és a szociális intézmények megteremtése dolgában.

A kanadai munkásembernek tehát két okból kell küzdenie a jogos magyar követelések diadalrajtásáért: először is azért, hogy elnyomtatás alatt levő munkástevéreinek biztossága a szabadságot és önkormányzatot, másodsorban — és ha szabad ezt mondanunk — önző kanadai magyar szempontból pedig talán még fontosabb, hogy a magyar ügy megértésével, a magyar jótulajdonságok megismertetésével öregbitvén a bennszülött kanadaiak előtt hitelünket, nagyobb megbecsülésre számíthatunk. Mert téved mindaz, aki azt hiszi, hogy egyaránt kap munkát és megélhetési lehetőséget az is, akinek szülőhazáját és fáját nem tartják érdemesnek a megbecsülésre: a mi kanadai boldogulásunk szorosan össze van kötve a munkaadók fajunkról alkotott véleményével és az ország általános pénzügyi és gazdasági körülményei mellett főleg ez dönti el, hogy a megelégedett dolgozók avagy a munkanélküliek soraiban találjuk-e meg a magyarságot.

A kanadai és a magyar törvények felett örökös vezető körök ellen egyaránt lázítók éppen itt tévednek, amikor azt hiszik, hogy fajtájuk bemocskolásával segítenek megszorult, keserű nélkül levő honfitársaik helyzetén. Ne higye ezalatt senki, hogy mi nem kardoskodnánk amellett, hogy a munkásság jogainak megvédésére szervezkedjék az esetleges kihasználás ellen, de meg szeretnénk már egyszer értetni a nagy tömegekkel, hogy dobbal még nagy műveltségű és a politika minden ravasz hájjával megkent napoleonjal sem fogtak verébet, nemhogy azok érnék el eredményt, akiknek gyermekeken komolytalan bolhacipéséssel még a kanadai magyarságnak "Funny Paper"-ben gyönyörködő zöme sem vesz komolyan, nemhogy a kanadai közvélemény figyelemre méltánát őket.

Pedig bármelyikünknek bármi a foglalkozása: legyen az a kanadai magyar akár napszámosmunkás, bányász, favágó, iparos, kereskedő, üzletember, fejmunkás, avagy művész; robbantson sziklát, csakányozzon csatornát töltőn vasutat, vájja a föld méhét avagy görnyedve stukkoljon annak szinén; megszegyenülve dőljön taglóján fejszecsapásai alatt a nagyerdő vagy hunyászokdjék meg ujjának szakavatott parancsszavára a füstölő gyárak millió darabot ontó munkagépjé; tapsoljon vonójának hurja hallatára a Hart House nagyterme vagy hajoljon meg felhőkarcolókat alkotó vagy a nagyáruházak belső

falaira népies magyar díszítéseket varázsló művészeke előtt a közönség — a magyar ember járjon overallban vagy nadrágban: mind tudja meg, hogy hiába tagadná meg a fajtáját, ugysis aszerint mérik számára a koncot.

Tehát a faji összetartás új erőre juttatásával kell új előretartás megfújni a harsonákat. Es legyünk bár akármelyik valáshoz, párthoz, vagy egyikhez sem tartozók, hajthatatlan kormánypartiak avagy nyakas ellenzékiek — tartsuk azonban mindig szem előtt, hogy addig nem tudunk zöldágra jutni, addig nem érhetünk révbé, ameddig nem simulnak el az ellentétek

„Két éven belül meg lesz a revízió“

ROTHERMERE NEWYORKBAN ADOTT NAGYFONTOSSÁGU NYILATKOZATAVAL UJ IRANYT MUTAT A REVIZIÓS MOZGALOMNAK

MOZGALOMNAK

"A revízió ügye hatalmas lépésekkel halad előre. Mióta a "Hungary's Place in the Sun" című cikkem megjelent, jelentékeny változások mentek át a világ közvéleménye a magyar kérdést illetően. Nincs mesze az idő, amikor Rumánia, Jugoszlávia és Csehszlovákia nem huzhatják tovább a revíziós kérdés megoldását és kénytelenek lesznek leülni a zöld asztal mellé, hogy a tiszta magyarlakta területek visszaadásáról tárgyaljanak Magyarországgal. Teljes erővel folytatni kell a revíziós küzdelmet, amelynek eredményét csakhamar érett gyümölcsként fogunk Magyarországra ölebe hullani."

Ebben a néhány mondatban foglalta össze a revíziós küzdelmet jelenlegi állásáról való véleményét Lord Rothermere, Magyarország nagy és nemes barátja és a revíziós mozgalom megindítója, amikor a newyorki Savoy-Plaza szállobeli lakásán fogadta Déri Imre neves newyorki magyar lapszerkesztőt.

Lord Rothermere csak nagyon rövid tartózkodásra jött Amerikába. Ezt az időt is részben pihenésre, részben üzleti ügyek elintézésére szánta, de a magyar kérdést iránt való intenzív érdeklődése itt, idegen földön és a pihenés óráiban sem csökkent egy pillanatra sem, amint azt lapunk szerkesztőjéhez címzett távirata is igazolja, amelyben felszólította a kana-

dai magyarságot, hogy nagyobb buzgósággal igyekezzék megnyerni a kanadai közvéleményt.

"ADDIG MÉG SOK VIZ FOLYIK LE A DUNÁN..."

"Ami a jóvátételi megegyezést illeti — mondotta Rothermere — szerintem előnyös Magyarországra. Nem szabad elfelejtünk, hogy e pillanatban csak 1930-at írunk s vajjon ki megmondhatja annak, hogy mi fog történni 1943-ig vagy pláne 1943-tól 1966-ig? Sok viz folyik le addig a Dunán, ameddig Magyarországnak az első részletet fizetni kell és nagy kérdés, vajjon egyáltalában kerül-e sor fizetésre? Csak arra utalok itt, hogy Németország fizetési kötelezettségét a békekötés óta háromszor szállították le és minden alkalommal igen jelentékeny mértékben, holt az első fizetési kötelezettség megállapítása és a hágal konferencia között igen rövid idő telt el.

De van ennek a megegyezésnek még egy jelentősége, amely a trianoni békekezítőt jelentékenyen siettet. Eddig hivatkozhatott arra Rumánia és Jugoszlávia, hogy nem ilhettek le tárgyalni Magyarországgal, mert amíg az optáns-kérdést el nem intézik, addig nem lehet területek visszaszadásáról tárgyalni magyar lapszerkesztő."

A REVIZIÓ ÜGYE FELTARTÓZTATHATLANUL HALAD ELŐRE

Teljességgel lehetetlen, hogy a mai állapotot sokáig fenn lehessen tartani. Amikor azt mondom, hogy a revízió ügye rendkívül gyorsan, feltartóztatlanul halad előre, akkor pozitív és határozott tények re hivatkozom. Van valami, ami mindennél erősebben kényszeríti különösen Rumániát és Jugoszláviát arra, hogy Magyarország jogos kívánságainak megfelelően revízió alá vegyék a trianoni béke ostoiba és lehetetlen rendelkezéseit. Ez a valami: a pénz. Köztudomású tény, hogy Rumánia és Jugoszlávia kétségbeesetten igyekeznek külföldi kölcsönt felhajtani. Eddig minden ilyenfajta kísérlet megbukott. A tőkeké ugyanis nem hajlandók befektetni a pénzüket olyan vállalat részvényeibe, vagy kötvényeibe, amely ellen a jogos igények és követelések egész sorát jelentették be, mindaddig, amíg ezeknek az igényeknek és követeléseknek sorsát a bíróság el nem dönti."

REVIZIÓ NÉLKÜL NINCS KÖLCSÖN A KISANTANTNAK

Kijelentem, hogy attól a naptól számított egy hónapon belül, amikor Jugoszlávia és Ru-

mánia megállapodik Magyarországgal a revíziós kérdésben, si kerrel közvetítke a londoni pénz piacon bármily összegű kölcsönt. De a magyarokkal való megállapodás épp így érdeke a cseheknek is. A csehszlovák köztársaság helyzete sem nagyon rózsás. Egész Csehország úgy, ahogy ma van, földrajzi képtelenség, néprajzilag pedig hű másolata a régi Ausztriának, a nem-cseh és nem-szlovák népfajok egész tömegével. Az az üldözés és elnyomtatás, amelyben Csehszlovákia a magyar kisebbséget részesíti, egyre erősebben világít rá a revíziós követelések jogosságára."

A REVIZIÓS MOZGALOM ÓRIÁSI EREDMÉNYEKET ÉRT EL

A revíziós gondolata hatalmas mértékben hódított az egész világ közvéleményében. Hogy mennyire változott a nemzetközi közvélemény Magyarországgal szemben az utóbbi két év alatt, arra vonatkozólag csak két példát hozok fel. Az egyik ez: Franciaországban két évvel ezelőtt igen erős ellenszennel viseltettek a magyarok iránt. Ezt az ellenszennet minden ott élő magyar egyenlőleg érezte. A revíziós mozgalom hatása alatt a helyzet megváltozott. Olyan jelentéseket kapok Franciaor-

(Folytatás a 7. oldalon!)

A KÉT ALMASDERES

IRTA BIBÓ LAJOS

Sok szó esik mostanában a régi betyárvilágról, hadd mondok el hát én is egy történetet, amit eddig elfelejtettek megírni.

Nem nagyon sokkal a szabadságharc után, abban az időben, amikor Ráday Gedeon főleg befészkelte magát Szegedre, hogy irtó hadjáratot kezdjen a szegénylegények ellen, az Alföld leglegendásabb futóbetyárja a három Szabó-gyerek volt. Ami nevezetesebb lókötésnek, rablótámadásnak, vagy gyilkosságnak nem akadt gazdája, annak az elkövetésével őket gyanúsították. De hiábavalónak bizonyult minden leleményesség és bátorság, a három elszánt emberen sohasem tudtak a pandurok rajtaütni. Háromszor is megszorították őket, egyszer a gyevi csárdában, máskor meg Csongrád alatt a Forgó-tanyában, jóval később pedig a vásárhelyi Hajdában, de elnyomni ekkor sem sikerült őket, mert mind a három esetben kivágták magukat.

Nem is kerültek volna talán sohasem pandurkézre, ha a betyárvirtus nem ragadja őket olyan vakmerőségre, amely azután addigi tetteikhez méltó landként véget vetett szabadságuk szép világi életüknek.

Laci, a legfiatalabb állott elő egy napon a nagy újsággal, hogy P. gróf, akinek a Tisza mentén Algyóitól Szegvárig terült el a birtoka — nagyrésze meg van még ma is — Bécsből

olyan két almásderes kancát hozott, hogy vakulás nélkül talán rájuk sem lehet nézni!

Palcsi, a legidősebb, legszálalabb, legkeményebb közülök, pedig kiállásra olyan dőlceg, sugár, csupa erő és daliás férfiszépség volt a másik kettő is, hogy szívdobogás nélkül eleven asszonyocskát nem tekinthetett rájuk — adta fel a szót:

— Láttad?
— Láttam, ténnap, amikor végig hajtatott velük Csongrádon.

Palcsi nem szerette a sok beszédet, bozontos fekete szemöldöke, nagy dióbarna szeme, erős sasorra, kicsi, félig kuszára hagyott bajusza, piros szája szinte bálványképek mutatának — ennyit mondott csak:

— Akkor eriggy, oszt ötess.
Laci — ő meg a másik bátyja Sándor, szöke volt, csaknem lányos arcú, de a szemükbogarát különösképpen nekik is sötétbarnára hagyta a természet — szó nélkül kifordult az istállóba és abrakot vetett a jászolba.

Máig sem lehet tudni, melyik tanya adott nekik ezeken a napokon hajlékot, mert hiszen azért nem sikerült elfogni sohasem őket mert otthon voltak mindenütt, bármerre jártak, az ő számukra legalább száz tanyában nyitva volt mindig a pítvar ajtó, a lovaknak meg az istálló, de jó messze lehetett Mindszenttől, mert a boros, ködös decemberi estén hatkor kap tak lóra és éjfére járt az idő, amikor a tethelyre megérkeztek.

Az egész uton Palcsi járt elől

ő vaksötétben is úgy látott, a kárcsak nappal, ismerte az éjszaka hangjait s azokat a titkos figyelmeztető jeladásokat, amik a "gálánt" futóbetyároknak szóltak.

Szurdékosra nézett a mindszenti major a Tisza iránt. A három lovas idáig a töltés mellett vezetvő uton ügetett, a pocsolás sárban magától elkenődött a nyom, a gypes lapos füves földjén azonban már ott maradt volna a patkó karéja. Felkerültek hát Szegvár felé s újjabb jó órai kemény lovaglás után Palcsi halkan hátraszólt:

— Itt vattok?
— Itt.

A következő pillanatban a három abrakos tarisznya már ott lógott a lovak nyakán. Azok fujva láttak neki a csemegének, közben Palcsik is eltörölték a kulacs nyakát, elvártak jó félórát, akkor megittatták a pejkókat s amikor így pihentek is, ettek is, meg ittak is, Palcsi leereszkedett a gypepre.

Ismert itt is minden fűszalt s nekivágot egyenesen a majorra. A másik kettő ott maradt a töltésnél s figyelte az iradatlan nagy éjszakát.

Amikor Palcsi elérte a széruskeretet, dűnnyögve nótára gyujtott és elkezdett dűllöngélni.

Tudta mért csinálja s ezuttal is jól számított. A majort a fegyvereseken kívül három rettenetes kutya őrizte. Egy borjú nagyságu dog, egy komondor, meg egy sánta, de valóságos verengzően vad kuvasz. A gróf eszes ember volt, tudta, hogy miért tart három különböző természetű kutyát, de Szabó Pal-

kónak valami kevéssel még több szorult a homloka mögé. A három kutyától sem ember, sem állat nem közelíthette meg a majort, mert szelnek is három mérföldnyire megérezte az idegen szagot. A dog morgással, a kuvasz sziköléssel, a komondor pedig hangos ugatással jelezte, hogy ellenség közelodik és sohasem rajtuk mulott, hogy utána ki ne rohanjanak és szét ne tépjék az illetőt.

Palcsi tehát danolt, meg dűllöngélt, ahogy a bebörözött ember botorkál előre a sötétben, sa három félelmetes dog a motoszkáló hangokra egyszerre vágta fel a fejét.

Felborzolt szörrel és hangtalan ugrásokkal szökeltek Palcsi felé s amikor megközelítve látták, hogy részeg, magával tehetetlen ember botorkál ideoda imbolyogva a szántás szélén, hirtelen megtorpantak. Előbb a dog nyikkantott, de nem dühösen, inkább nyöszörögve, vergődő izgalommal, aztán meg lódukt, hogy egy rántással lehasítsa a gunyát Palcsiról. A komondor is fölívta a farkát, mély torokhangot hallatott, mintha kacagott volna s ő is ki nyult. Egyszerre érték oda Palcsihoz, egyszerre kaptak hozzá — s a következő pillanatban, lent voltak mind a hárman a sárban.

Szempillantásnál gyorsabban játszódtott le a borzalmas élet-halál-küzdelem. Palcsi abban a pillanatban, amikor a két kutya inkább játékosan, mint támadó szándékkal hozzarágadt, az egyiknek balkezzel, a másiknak jobbkezzel villámzó mozdulattal